28/05/2019

პარიზში გამოცემული უნიკალური რუკა, სადაც დავით გარეჯის მონასტრები პირველად არის დაფიქსირებული

ძვე-ლი რუ-კე-ბის ექ-სპერ-ტი და რუ-კე-ბის სა-ერ-თა-შო-რი-სო სა-ზო-გა-დო-ე-ბის წევ-რი, გი-ორ-გი ლობ-ჟა-ნი-ძე AMBEBI.GE-ს უძ-ვე-ლეს რუ-კას აწ-ვდის, რო-მელ-ზეც და-ვით გა-რე-ჯის სა-მო-ნას-ტრო კომ-პლექ-სი პირ-ვე-ლად არის აღ-ნიშ-ნუ-ლი. აი, რას გვი-ამ-ბობს სპე-ცი-ა-ლის-ტი რუ-კის შე-სა-ხებ:

გი-ორ-გი ლობ-ჟა-ნი-ძე:

– ეს ერ-თა-დერ-თი ძვე-ლი რუ-კაა, სა-დაც კარ-გად ჩანს გა-რე-ჯის მო-ნას-ტრე-ბი. და-ვით გა-რე-ჯის მო-ნას-ტე-რი პირ-ვე-ლად და-ფიქ-სი-რე-ბუ-ლია გი-ი-ომ დე-ლი-ლი-სა (Гуилламе Делисле) და სულ-ხან-საბა ორ-ბე-ლი-ა-ნის ერ-თობ-ლივ რუ-კა-ზე, რო-მე-ლიც 1723 წელს პა-რიზ-ში გა-მო-ი-ცა. რუ-კა-ზე და-ტა-ნი-ლია და-ვით გა-რე-ჯის მო-ნას-ტრე-ბი და სა-ზღვა-რი სა-ქარ-თვე-ლოს მა-შინ-დელ მო-სა-ზღვრე სა-ხელ-მწი-ფო-ებ-თან – შირ-ვან-თან და გან-ჯას-თან. იმ დროს ეს სპარ-სე-თის დაქ-ვემ-დე-ბა-რე-ბა-ში მყო-ფი, ფე-ო-და-ლუ-რი წარ-მო-ნაქ-მნე-ბი გახ-ლდათ. აღ-ნიშ-ნუ-ლი რუკა ყვე-ლა-ზე ძვე-ლია, სა-დაც აღ-ნიშ-ნუ-ლია და-ვით გა-რე-ჯა და მთლი-ა-ნად ჩვენს სა-ზღვრებ-შია ყა-რა-ი-ას ველი, გა-რე-ჯის ქედი, მტკვრის და იო-რის შე-სარ-თა-ვი.

გი-ი-ომ დე-ლილ-მა მოგ-ვი-ა-ნე-ბით სულ-ხან-საბა ორ-ბე-ლი-ა-ნის მიერ გა-და-ცე-მუ-ლი მა-სა-ლა სპარ-სე-თის შა-ჰის კარ-ზე საფ-რან-გე-თის სამი ელ-ჩის –

კრუ-ზი-უ-სის, ზუ-რა-ბე-კი-სა და ფაბ-რი-ცი-უ-სის ინ-ფორ-მა-ცი-ე-ბით შე-ავ-სო და რუ-კას ჩრდი-ლო-ეთ კავ-კა-სია და კას-პი-ის-პი-რე-თი და-უ-მა-ტა.

რო-გორც მო-გახ-სე-ნეთ, რუკა ფრან-გმა კარ-ტოგ-რაფ-მა გი-ი-ომ დე-ლილ-მა 1723 წელს პა-რიზ-ში გა-მოს-ცა. კას-პი-ის ზღვის მიმ-დე-ბა-რე ქვეყ-ნე-ბის რუკა რომ სულ-ხან-საბა ორ-ბე-ლი-ა-ნის კარ-ტოგ-რა-ფი-ულ მა-სა-ლებს ეფუძ-ნე-ბა, აღ-ნიშ-ნუ-ლია რუ-კის სა-თა-ურ-ში: “შედ-გე-ნი-ლია მე-ფის გან-კარ-გუ-ლე-ბით ქარ-თვე-ლი თა-ვა-დის სულ-ხან-სა-ბას (შოსკამ-შაბბას) ხელ-ნა-წე-რი მა-სა-ლე-ბის მი-ხედ-ვით, აგ-რეთ-ვე სპარ-სე-თის სა-ელ-ჩოს ელ-ჩე-ბის – კრუ-ზი-უ-სის, ზუ-რა-ბე-კი-სა და ფაბ-რი-ცი-უ-სის მიერ”.

ეს რუკა შემ-დგომ ამ-სტერ-დამ-შიც გა-მოს-ცა ჟუ-ა-ნეს კო-ვენ-სი-სას და კორ-ნე-ლის მორ-ტი-ეს კარ-ტოგ-რა-ფი-ულ-მა გა-მომ-ცემ-ლო-ბამ.
სულ-ხან-საბა ორ-ბე-ლი-ან-მა დიპ-ლო-მა-ტი-უ-რი მი-სი-ით ევ-რო-პა-ში 1713-1716 წლებ-ში იმოგ-ზა-უ-რა. 1714 წელს ლუ-დო-ვი-კო XIV-ს შეხ-ვდა და ვახ-ტანგ VI-ის წე-რი-ლი გა-დას-ცა, აგ-რეთ-ვე ალ-ბათ რუ-კაც, რო-მე-ლიც შემ-დგომ დე-ლილ-მა შევ-სე-ბუ-ლი სა-ხით გა-მო-აქ-ვეყ-ნა, სამი ელ-ჩის ცნო-ბე-ბის გათ-ვა-ლის-წი-ნე-ბით. დე-ლი-ლის ეს რუკა აღ-წე-რი-ლი აქვთ გრი-გოლ ზარ-და-ლიშ-ვილს, ირაკ-ლი მა-თუ-რელ-სა და გი-ორ-გი ლობ-ჟა-ნი-ძეს.

ნა-ბეჭ-დი რუ-კის ერთი ეგ-ზემპლა-რი ინა-ხე-ბა ხელ-ნა-წერ-თა ინ-სტი-ტუ-ტში, ასე-ვე კერ-ძო კო-ლექ-ცი-ებ-ში. ეჭვს არ იწ-ვევს, რომ რუ-კის ცენ-ტრა-ლუ-რი ნა-წი-ლი (სა-ქარ-თვე-ლო) ნამ-დვი-ლად სულ-ხან-სა-ბას ეკუთ-ვნის: ქარ-თლის ის ნა-წი-ლი, სა-დაც ორ-ბე-ლი-ა-ნე-ბის მა-მუ-ლე-ბი მდე-ბა-რე-ობ-და, რუ-კა-ზე გან-სა-კუთ-რე-ბუ-ლი სი-ზუს-ტით არის და-ტა-ნი-ლი, აგ-რეთ-ვე და-ტა-ნი-ლია ორ-ბე-ლი-ა-ნე-ბის სა-სახ-ლეც. და-სავ-ლე-თი და აღ-მო-სავ-ლე-თი სა-ქარ-თვე-ლოს და-მა-კავ-ში-რე-ბე-ლი გზა ზემო იმე-რეთ-ზე გა-დის. ქო-ბუ-ლე-თი წარ-მო-ჩე-ნი-ლია, რო-გორც მთა-ვა-რი ნავ-სა-ყუ-დე-ლი.

სულ-ხან-საბა ორ-ბე-ლი-ა-ნის შემ-დეგ, ვა-ხუშ-ტი ბაგ-რა-ტი-ო-ნის შრო-მებ-მა, რომ-ლე-ბიც უმალ-ვე გავ-რცელ-და ევ-რო-პა-ში, ერ-თბა-შად გა-ზარ-და ევ-რო-პელ კარ-ტოგ-რაფ-თა წარ-მოდ-გე-ნა სა-ქარ-თვე-ლო-სა და კავ-კა-სი-ა-ზე, რა-მაც თა-ვი-სი წვლი-ლი შე-ი-ტა-ნა ევ-რო-პუ-ლი კარ-ტოგ-რა-ფი-ის გან-ვი-თა-რე-ბის საქ-მე-ში.

karibche.ambebi.ge